

XI.

Canonizatio Beati Ottonis Episcopi Bambergenfis.

Ex Archiv. Vatis.

Clemens Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabilibus Fratribus Merseburgensi, & Eistettensi Episcopis, & dilectis filiis Sancti Emmerami Ratiponensi, & Schwartzenfi Abbatibus Decano, & Scholastico Wirtziburgensi salutem, & Apostolicam benedictionem.

Ad audientiam Apostolatus nostri ex quarundam serie literarum, & relatione multorum pervenit, quod Divina potentia per merita, & interventum Beati Ottonis, qui Bambergenfis fuit Episcopus multam est operata salutem precipue in Gente Pomeranica, ad quam fuit ab Apostolica Sede transmissus, & in ea compluribus Miraculis donavit illi Dominus coruscare. Quoniam igitur juxta Divina Scriptura testimonium lucerna non sub medio, sed super Candelabrum est ponenda; Discretionem Vestra per Apostolica scripta mandamus, quatenus de vita ipsius, & Miraculis diligentis inquiratis, quae Nobis fuerunt per multorum literas indicata. Et si non inveneritis aliquid quod obfistat ipsum Canonizatum auctoritate freti Apostolica solemniter, & publice nuntietis Anniversarium diem sui transitus facientes, & publice nuntiantes ad honorem Dei, & ipsius Beati Viri memoriam solemnem haberi.

Dat. die 29. Aprilis Anno Dom. 1189. Pont. An. II.

Datum Laterani Tertio Kalendas Maji Pontificatus Nostri Anno secundo.

XII.

Ad Bambergenfes de eadem re.

Ex Codic. Canonizat. Sancti Ottonis Pont. An. II.

Clemens Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabili Fratri Ottoni Episcopo, & dilectis filiis Canonicis, & universo Clero, & Populo Babenbergensi Montis Sancti Michaelis salutem, & Apostolicam benedictionem.

Exordium.

Cum Sedi Apostolicae referuntur ea, quae ad salutem pertinent Animarum, & devotionem Cleri, & populi manifestis indiciis respicere comprobantur, ea sicut convenit, libenter audimus, & ut debeant in Domino promoveri, favorem, ut expedit, impertimur Apostolicum, & assensum.

Hinc est, quod cum ad audientiam Apostolatus nostri, quarundam serie literarum, & multorum relatione pervenerit, quod Divina potentia per Miracula, & interventum Beati Ottonis, qui Babenbergensis fuit Episcopus, sit multorum operata salutem, precipue in gente Pomeranica, ad quam fuit ab Apostolica Sede transmissus, in qua donavit illi Dominus Deus compluribus Miraculis coruscare. His gratanter auditis, & pro tantis beneficiis Omnipotenti Domino gratiarum actionibus exsolutis vestris piis desideris ad laudem Dei, satisfacere cupientes, Venerabilibus Fratribus Nostri, Merseburgensi, & Eistettensi Episcopis, & dilectis filiis, Sancti Emmerami Ratiponensi, & Schwartzenfi Abba-

tibus Decano, & Scholastico Wirtziburgensi dedimus in mandatis, quatenus de vita ipsius, & Miraculis diligenter inquirant, quae nobis fuerunt per multorum literas indicata. Et si non fuerit inventum aliquid quod obfistat, ipsum canonizatum praedictae personae debeant solemniter, & publice auctoritate freti Apostolica nunciare, anniversarium diem sui transitus facientes, & publice nuntiantes ad honorem Dei, & ipsius Beati Viri memoriam solemnem haberi.

Datum Laterani Kalendis Maji Pontificatus Nostri Anno secundo.

Datum die 1. Maji An. Do. mini 1189. Pontif. An. II.

XIII.

Recens fundatum S. Thomae de Erlesburen Parthenon confirmatur, & in Sedis Apostolicae protectionem recipitur.

Ex Archiv. hujusce Monasterii. transscripti V. G. Frider. Sebani.

Clemens, Servus Servorum Dei. Dilectis in Christo filiabus, Priorisse Monasterii Sancti Thomae de Erlesburen, ejusque Sororibus tam praesentibus, quam futuris, regularem vitam professis in perpetuum.

Exordium.

Prudentibus Virginitibus, quae sub habitu Religionis accensis lampadibus per opera Sanctitatis jugiter se participant ire obviam Sponsi, Sedes Apostolica debet praesidium impertiri, ne forte cujuslibet temeritatis incursum, aut eas a proposito revocet, aut robur, quod ablit, Sacrae Religionis infringat; Eapropter, dilecte in Christo filiae, vestris justis postulationibus clementer annuimus, & praefatum Monasterium S. Thomae de Erlesburen, in quo Divino estis obsequio mancipatae sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & praesentis scripti privilegio communimus, in primis siquidem statuantes, ut Ordo Monasticus, qui secundum Deum, & Beati Benedicti Regulam, atque Institutionem Cisterciensium Fratrum in eodem Monasterio institutus esse dignoscitur perpetuis, ibidem temporibus inviolabiliter observetur.

Monasterium sub protectione Sedis Apostolicae recipiens.

Sancti Benedicti Regulam in eo servari mandata.

Bonaque omnia eidem confirmata.

Præterea quascumque possessiones, quascumque bona idem Monasterium in praesentiarum iuste, & canonicè possidet, aut in futurum &c. poteritis adipisci, firma vobis, & eis, quae vobis successerint, & illibata permaneant; in quibus haec propriis duximus exprimenda vocabulis. Locum ipsum, in quo praefatum Monasterium situm est, cum omnibus suis pertinentiis, Terras & Usuaria, quae Ludevvicus, Loci vestri fundator, apud Erlesburen, Monasterio Vestro donavit, cum omnibus earum pertinentiis; Insuper tractatus Ecclesiae de Dudenfelt, & quidquid habetis in locis ad ipsam pertinentibus; Nemus, quod dicitur Wylrefavven cum pertinentiis suis possessiones quas Theodoricus de Rulant, una cum Matre, & Coheredibus suis, Vobis donavit in agris, in pratis, in plano, & bosco, & aliis suis pertinentiis, Terras, Domos, Vineas, agros, quae habetis in Ratheca. Urteca. Withlica, Embilda, cum omnibus pertinentiis suis.

Menialibus facultatem datur alias quae personae in Monast. recipiendi.

Liceat quoque Vobis personas liberas, & absolutas, e seculo fugientes ad conversionem recipere. Prohibemus autem, ut nulli Sororum vestrarum, post factam in Monasterio vestro pro-

1190. Ab eo autem regredi omnino prohibet. Liberum autem Monasterium ipsum ab omni violentia fore decernit.

Clemen. PP.

Et S. R. E. Card. suscriptiones:

- EGO CLEMENS Catholicae Ecclesiae Episcopus subscripsi. Ego Albanus, Albanensis Ecclesiae Episcopus. Ego Octavianus, Hostiensis & Velletrensis Episcopus. Ego Joannes Presb. Card. Tit. Sancti Marci. Ego Pandolphus, Basilicæ XII. Apostolorum, Presbyter Card. Ego Petrus Presbyter Card. Tituli Sanctae Ceciliae. Ego Petrus, Tit. S. Laurentii in Damaso Presb. Card. Ego Petrus, Presb. Card. S. Petri ad Vincula Tit. Eudoxiae. Ego Jordanus, Presb. Card. Sanctae Pudentianae, Tit. Pastoris. Ego Joannes Felix Tit. S. Sofianae Presb. Card. Ego Jac. Diaconus Card. Sanctae Mariae in Cosmedin. Ego Gratianus SS. Cosmae & Damiani Diaconus Card. Ego Goffredus, Sanctae Mariae in Via lata Diac. Card. Ego Gregorius, Sanctae Mariae in Porticu Diaconus Card. Ego Joannes, S. Theodorici Diaconus Card. Ego Gregorius, S. Mariae in Aquiro Diac. Card. Datum Laterani per manum Moyfi S. R. E. Subdiaconi, Vices agentis Cancellarii II. Non. Junii indic. VIII. Incar. Dom. MCXC. Pontificatus vero Domini Clementis Papae III. Anno Tertio.

Datum die 6. Junii An. Do. mini 1190. Pont. An. III.

Ex Originali in Archiv. vatic. Cartula Hist. Cassinens. etc. XII.

Exordium:

professionem, fas sit absque Priorisse suae licentia de eodem loco suo discedere: discedentem vero absque communium literarum cautione nullus audeat retinere, paci quoque, & tranquillitati vestrae paterna in posterum sollicitudine providere volentes auctoritate Apostolica prohibemus, ut infra clausuras Locorum vestrorum nullus violentiam, vel rapinam, seu furtum facere temere audeat, vel praesumat.

Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat praefatum Monasterium temere perturbare &c.

Eapropter dilectae in Domino filiae vestris justis postulationibus clementer annuimus, & praefatum Monasterium, in quo Divino mancipatae estis obsequio ad exemplar fel. rec. Alexandri Papae Praedecessoris Nostri sub Beati Petri, & nostra protectione suscipimus, & praesentis scripti privilegio communimus. Statuentes, ut quascumque possessiones, quascumque bona eadem Ecclesia in praesentiarum iuste, & canonicè possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum, vel Principum, oblatione Fidei, seu aliis iustis modis, praesente Domino, poterit adipisci, firma vobis, & his, quae post vos successerint, & illibata permaneant, in quibus haec propriis duximus exprimenda vocabulis. Ecclesiam Sancti Viti cum omnibus pertinentiis suis, Ecclesiam S. Joannis de Camerata cum pertinentiis suis, jus quod habetis in Ecclesia S. Andreae, quae est in Clereto, medietatem oblationum, quae in Ecclesia Castri de Talliacotio in solemnitatibus Paschae, & Natalis Domini, & medietatem de oblationibus Martuorum, Sepulchrorum majorum hominum praefati Castri, sepulchrorum Podii Bufarae cum medietate oblationum Mortuorum, decimas Molendinorum, quae sunt in Valle Sanctorum Cosmae, & Damiani, & in alveo suo triginta modios Sementarios terrae, Vineas, Terras, Silvas, Domos, Cafalaria, quae in praedicto Castro habetis, duo Molendina, viginti duos pedes terrarum, de quibus homines vestri Monasterii sunt in feodati, Ecclesiam Sanctae Mariae de Sorbo cum omnibus pertinentiis suis, Ecclesiam S. Ceceliae cum pertinentiis suis, Ecclesiam S. Nicolai cum pertinentiis suis, Ecclesiam S. Petri cum pertinentiis suis, extra praefatum Castrum, Ecclesiam S. Joannis de Camerata in Colle de Palanga, quicquid habetis in Ecclesia S. Andreae. Praeterea reservationem coram praedicto Praedecessore Nostro promissam, quam nobilis Vir Bartholomaeus de Talliacotio de pravis consuetudinibus, quas a vestro Monasterio exigebat coram personis pluribus fecerat, & firmam habentes auctoritate Apostolica prohibemus, ne consuetudines ipsas idem Bartholomaeus, vel haeredes ejus aliquo tempore in Monasterium exercere praesumant. Statuimus etiam, ut nullus Marforum Episcopus in eadem Ecclesia, vel ejus Moniales, & Clericos aliquid Jurisdictionis exerceat. Nulli etiam Episcopo, vel Legato, qui a latere Nostro, vel Successoris nostri specialiter directus non fuerit, liceat suae Legationis obtentu vos, vel succedentes vobis, Ecclesiam, aut homines vestros, aut servientes, in Ecclesia vestra manentes vlla interditi, vel excommunicationis Sententia praegravare, & nulli etiam fas sit praeter Romanum Pontificem, vel Legatum ab ejus Latere missum absque speciali mandato nostro Moniales Domus vestrae, vel Clericos excommunicationis, vel interditi vinculo innodare; Et nulli Episcoporum, vel alicui personae Ecclesiae vestris, maxime Ecclesiae S. Mariae de Sorbo, quae proprie juris vestri existit, liceat novas, & indebitas exactiones imponere, vel in eis procuraciones, aut tallias, sive demandas contra antiquam, & rationabilem consuetudinem exercere, sicut est ibidem haecenus observatum. Praeterea decimas ad Ecclesias vestras spectantes de manibus laicorum redimendi, & quibuscumque rationabilibus

1190. Monast. sub protectione Sedis Apostolicae recipit.

Eique bona omnia confirmat.

Vide Tom. II. pag. 418.

Ab Ordinariis Jurisdictione, a iure Ecclesiae personae eximit.

Quaeritur exactionem, aut decimas eidem imponi veat.

Quotiens a nobis petitur quod religio, & honestati convenire dignoscitur, animo nos decet libenti concedere, & petentium desideris congruum suffragium impertiri.

Prohibet quod ne iura fines Paroch. ad illud spectantium Cappella ulla, vel Oratorium, construat.

Item ne alicui Monialium liceat a Monasterio discedere; concedendo Abbatissae contra inobedientes huic Decreto omnimodam auctoritatem.

Nonnulla alia bona eodem consue. cum suis privilegiis.

In Generali interdictio facta sciendi licentiam impertitur.

Abbatissae Monasterii bona alienare non liceat declaratur.

Nec fidei habere, quod Monialibus quoque interdicitur.

Ordinis quoque pro clericis, ac Olei Sacramenta, a quo nullo modo recipiendi facultatem indulgetur.

Decret. immunitatis a quoque molestia, vi &c.

bilibus modis poteritis acquirendi vobis licentiam indulgemus; Prohibentes, ut nullus eadem decimas absque consensu vestro de laica manu recipiat. Statuimus insuper, ut infra fines Parochiarum vestrarum Ecclesiam, vel Cappellam, seu Altare contra Altare sine assensu Dioecessani Episcopi, & vestro nullus edificet, vel erigat, salvis tamen privilegiis Romanorum Pontificum. Præterea nulli Sororum vestrarum, vel Clericorum liceat post factam in eodem loco Professionem aliqua levitate, sine Abbatissæ suæ licentia de Claustro discedere, discedentem vero absque communium literarum cautione nullus audeat retinere. Liceat autem Abbatissæ, quæ pro tempore fuerit, in eam de Sororibus suis, quæ vobis ignorantibus, aut invitatis ab Ecclesia vestra discesserit, & secundo tertiove commonita ad Monasterium redire contempserit, regularem sententiam promulgare. Ecclesia S. Petri in Castro quod dicitur Talliacozzo sita & ejusdem Cappellani in eadem libertate permaneat, quam tempore antiquo habuit, & nunc habere noscitur. In eadem etiam libertate Capellam Sancti Agidii ibidem sitam volumus permanere. Medietatem Molendini Joannis Trocæ, quam Domina Adulfa Abbatissa emit a Domino Philippo de S. Donato, & medietatem Silvæ capitis aquæ, & Silvam Collis de Coci. Cum autem generaliter interdictum terræ fuerit, liceat vobis in Monasterio vestro clausis januis, exclusis excommunicatis, & interdictis, non pulsatis Campanis submissa voce Divina Officia celebrare; Statuimus insuper, ut Abbatissis, quæ pro tempore fuerint, non liceat Terras, Ecclesias, seu possessiones alias, vel bona Ecclesiæ vestre sine communi consensu Capituli vestri, vel majoris, & senioris partis imminuere, vel alicui in beneficium, seu precariam personaliter, vel in perpetuum de cætero dare, aut modo aliquo alienare. Interdicimus etiam, ne ulla Monialis vestra, vel Clericus, seu Conversus sine licentia Capituli, vel etiam ipsa Abbatissa pro aliquo si debeat, quod si fecerit, nec Ecclesia vestra, nec aliquis locus vester ex illa fidei iustione obligetur. Christina vero, Oleum Sanctum, Consecrationes Altarium, seu Basilicarum, Ordinationes Clericorum, qui ad Sacros Ordines fuerint promovendi absque omni contradictione, & appellatione a quocumque malueritis suscipietis Episcopo; sive ad Ecclesiam vestram a vobis vocato, sive in sua propria, sive in alterius Ecclesia licite celebrante, siquidem catholicus fuerit, & gratiam, atque communionem Apostolicæ Sedis habuerit, sicut est hæcenus observatum. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat præfatum Monasterium temere perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, seu quibuslibet vexationibus fatigare, sed illibata omnia, & integra conserventur eorum, pro quorum gubernatione, & sustentatione concessa sunt usibus omnimodis pro futura, salva Sedis Apostolicæ auctoritate, & Cassinensis Monasterii debita iustitia, & reverentia. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica, secularive persona hanc nostræ Constitutionis paginam sciens contra eam temere venire tentaverit, secundo, tertiove commonita nisi præsumptionem suam digna satisfactione corre-

xerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se Divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & a Sacratissimo Corpore, ac Sanguine Dei, & Domini Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ ultioni subjaceat. Cunctis autem eidem loco sua jura servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum Judicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen. Amen. Amen.

EGO CLEMENS Catholicæ Ecclesiæ Episcopus subscripsi.

Sigillum.

- Ego Albinus Albanensis Episcopus subscripsi.
- Ego Octavianus Hostien., & Velletræ. Episcopus subscripsi.
- Ego Joannes Presbyter Cardinalis Tit. S. Marci subscripsi.
- Ego Pandulfus Presbyter Cardinalis Basilicæ XII. Apostolorum subscripsi.
- Ego Petrus Presbyter Cardinalis Tituli S. Cecilie subscripsi.
- Ego Petrus Tit. S. Laurentii in Damaso Presbyter Cardinalis subscripsi.
- Ego Petrus Presbyter Cardinalis S. Petri ad Vincula Tit. Eudoxie subscripsi.
- Ego Jordanus S. Pudentianæ Tit. Pastoris Presbyter Cardinalis subscripsi.
- Ego Joannes Tit. S. Clementis Cardinalis Tuscanus Episcopus subscripsi.
- Ego Joannes Felix Presbyter Cardinalis Tit. S. Susannæ subscripsi.
- Ego Jacobus Diaconus Cardinalis S. Marie in Cosmedina subscripsi.
- Ego Gregorius S. Marie in Porticu Diaconus Cardinalis subscripsi.
- Ego Ioannes S. Theodori Diaconus Cardinalis subscripsi.
- Ego Gregorius S. Marie in Aquiro Diaconus Cardinalis subscripsi.

Et S. R. E. Card. subscriptiones.

Dat. die 6. Januarii An. Domini 1190. Post. An. III.

Datum Laterani per manum Moyfi Romanæ Ecclesiæ Subdiaconi Vicemgerentis Cancellarii II. nonas Junii, indictione VIII. Anno Domini Nostri Clementis PP. III. Anno Tertio.

XV.

Confirmatio Concordiæ inite inter Capitula Sancti Alexandri, & Sancti Vincentii Bergomen. Civitatis: qua stabilitur, ut unum Capitulum, unum Collegium, unaque sit Bergomen. Ecclesiæ Cathedralis.

Clemens Episcopus. Dilectis filiis Alderado Archidiacono Oberto Præposito, & universis Clericis Bergomen. Ecclesiæ salutem.

Ex Bibliotheca adidit Vgbelli. Ital. Sac. ubi de Mediolan. Archiep.

Apost. Sedis cura in componendis Ecclesiis, & Cleri discordiis.

Concordiam supra. confirmat.

Tenor Concordiæ.

EA, quæ post discordiam, & controversiam habitam inter partes meliori consilio subsecuto fuerint amicabili concordia terminata, ut inviolabilem obtineant firmitatem, & futuris temporibus nemo temeritate qualibet obviare præsumat, juxta postulantium voluntatem consentaneam rationi convenit sic Apostolicæ auctoritatis robore communiri.

Ea propter vestris iustis postulationibus annuentes pacem, & concordiam, & vestri Collegii unionem inter vos prudenter conceptam, & unanimi voluntate receptam, atque redactam in scriptum, sicut rationabiliter facta est, recepta pariter, & servata, de Fratrum Nostrorum assensu auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Ad majorem vero firmitatem tenorem ipsius scripti de verbo ad verbum duximus inferendum. In Christi Nomine MCXC. quadam die mensis Decembris, quæ fuit decima Kal. Januarii Indictione 8. D. Alderadus Ecclesiæ Sancti Vincentii Archidiaconus in præsentia, & cum auctoritate Domini Lanfranchi Bergomen. Episcopi, & in præsentia, & consensu Domini Algisi ejusdem Ecclesiæ Archipresbyteri, & Dominorum Magistri Galli Primicerii Presbyterorum. Guillelmi, & Blasii, & Petri de Burgo, Magistri Joannis Asini, Magistri Lanfranchi de Caravaza, Lanfranchi Mazori, Beltrami de Foro, Oberti Mappellio, Engelerii Præpositi de Gratiaco ejusdem Ecclesiæ Canonici, & nomine etiam aliorum Fratrum ejusdem Ecclesiæ absentium, elegit Dominum Obertum Ecclesiæ Sancti Alexandri Præpositum in fratrem Canonicum, & Præpositum, & Dominos Presbyterum Joannem de Bulgare Brunacum Magistrum Giralduum Guascum, Magistrum Joannem de Carvico, Magistrum Rogerium de Burdelo, Guillelmum de Zoppo, Giralduum de Rivula, Joannem Blancum, Guillelmum de Geroa, Albericum Guillel, Martini ejusdem Ecclesiæ S. Alexandri Canonicos ibi præsentem, & cæteros Canonicos Sancti Alexandri, qui erant absentes, in Fratres, & Canonicos Ecclesiæ S. Vincentii, ibique versa vice ipse Dominus Obertus Præpositus in præsentia, & cum auctoritate supradicti Domini Lanfranchi Bergomenensis Episcopi, & in præsentia, & consensu prædictorum Fratrum suorum ibi præsentium, & nomine aliorum Fratrum absentium elegit præfatum D. Adelardum Archidiaconum in Fratrem Canonicum, & Archipresbyterum, & D. Aldigium in Fratrem Canonicum, & Archipresbyterum, & præfatos eorum Fratres tam ibi præsentem, quam absentes in Fratres, & Canonicos Sancti Alexandri Ecclesiæ. Quas omnes electiones in præsentia.

prænominati Domini Episcopi, & ejus auctoritate factas idem Dominus Episcopus ibidem confirmavit, ibique etiam & ipsi D. Archidiaconus, & D. Obertus Præpositus, & reliqui utriusque Ecclesiæ ibi præsentem Fratres suo nomine, & absentium in oculis vicissim se ibi in Fratres, ut supra legitur receperunt. Statuentes inter se vicissim præfatos Dominum Archidiaconum, & reliqui ejus Fratres ibi præsentem suo nomine, & nomine aliorum Fratrum jam dictæ Ecclesiæ absentium nomine ipsius Ecclesiæ Sancti Vincentii, & Dominus Obertus Præpositus, cæterique ejus Fratres ibi præsentem suo nomine, & nomine aliorum Fratrum jam dictæ. Absentium nomine ipsius Ecclesiæ, ut unum sit de cætero utriusque Ecclesiæ Capitulum, unus Chorus, & unum Collegium, & unum Patrimonium, & ut quicumque erit de cætero Canonicus in una, sit Canonicus in utraque, ut omnes sint Canonici ejusdem Capituli, & Chori, & Collegii, & ambæ præfate Ecclesiæ dicantur una Bergomenensis Ecclesiæ, & major pars Capituli, secundum quod suum est maneat apud Ecclesiam Sancti Vincentii: Ita tamen, ut secundum voluntatem Capituli, vel majoris partis de his, qui sunt vel erunt pro tempore apud Sanctum Vincentium debeant venire, & manere apud Sanctum Alexandrum debeant venire, & manere apud Sanctum Vincentium, salvo honore, & reverentia, quem, vel quam Dominus Episcopus, & Canonici Sancti Vincentii, & Canonici Sancti Alexandri, & alii Clerici sunt soliti exhibere Ecclesiæ Sancti Vincentii, & salvo honore, & reverentia, quem, vel quam Dominus Episcopus, & Canonici Sancti Alexandri, & Canonici Sancti Vincentii, & alii Clerici sunt soliti exhibere Ecclesiæ Sancti Alexandri. Præterea Canonici Sancti Vincentii ibidem posuerunt supradictum Dominum Præpositum in Sedem Præpositi, in Choro Ecclesiæ S. Vincentii, ut amodo sit Præpositus totius supradicti constituti Capituli, & jam dictæ Bergomenensis Ecclesiæ: Constituerunt insuper ibidem Dominus Archidiaconus, & reliqui prænominati Ecclesiæ Fratres Sancti Vincentii ibi præsentem se de cætero possidere bona, & res ipsius Ecclesiæ Sancti Vincentii tam nomine Ecclesiæ Sancti Alexandri, & nomine Canonici ejusdem Ecclesiæ, quam nomine Ecclesiæ Sancti Vincentii, & suo. Supervenit etiam ibi Comes Landulfus dictæ Ecclesiæ S. Vincentii Canonicus in principio absens, qui ab eodem Domino Præposito, & nomine aliorum Fratrum Ecclesiæ Sancti Alexandri in Fratrem, & Canonicum in Ecclesia Sancti Alexandri fuit in oculis receptus, & ipse Comes Landulfus eundem Dominum Præpositum suo nomine, & nomine aliorum Fratrum Ecclesiæ Sancti Alexandri in Præpositum, & Fratrem Ecclesiæ S. Vincentii, ut fecerunt alii ejusdem Ecclesiæ Canonici, in oculis recepit. Ibidem statutum est insuper inter eos præfati D. Lanfranchi Episcopi

consensu, & auctoritate: si quis ex Fratibus apud Ecclesiam Sancti Alexandri pro tempore morantibus vita excefferit, & praefatum Capitulum ad eum sepeliendum apud Sanctum Alexandrum convenierit post ejus sepulturam ibidem in alio eius loco subrogando, & eligendo tunc Capitulum concors fuerit incontinenti ibi cum eligat si velit, alioquin si Capitulum in alio subrogando, & eligendo concordare non poterit, pro eodem negotio idem Capitulum apud Ecclesiam Sancti Vincentii conveniat, quod generaliter debet fieri, scilicet Capitulum debet convenire apud Sanctum Vincentium, & pro his negotiis, quae omnium Fratrum consensum, sive auctoritatem tam in spiritualibus, quam in temporalibus desiderant, constitutum est inter eos, ut supradictus Dominus Obertus, qui modo est Praepositus apud Sanctum Vincentium, vel apud Sanctum Alexandrum ubicumque voluerit moraretur; Successores vero ejus, qui Praepositalem post decessum ipsius Sedem obtinebunt, unumquique tempore suae Praepositurae apud Ecclesiam Sancti Alexandri moretur, nisi fuerit de consensu illius, & Fratrum ibidem degentium, ut apud Ecclesiam Sancti Vincentii debeat morari. Ad dentes supradictis statutis Dominus Archidiaconus cum jam dictis suis Fratribus, & Dominus Praepositus cum suis, ut quicumque ex Fratibus supradicti Capituli ullo tempore convictus fuerit a modo ad jam dictae unionis divisionem laborare, debeat beneficio, sive Praebenda in eadem Ecclesia sibi concessa, vel assignata in perpetuum carere, de quo singuli, qui erant praesentes, a praefato Domino Lanfranco Episcopo interrogati affirmarunt sibi placere, si quae eidem Domino Episcopo convenire. Renuntiantibus Archidiacono cum supradictis suis Fratribus, & Praeposito cum suis, omni ali speciali juri, privilegio, usanza, vel alterius, quod ullo tempore competit, vel competere possit alterutri supradictarum Ecclesiarum contra alteram. Actum in Choro Ecclesiae Sancti Vincentii in praesentia jam dicti Episcopi, qui omnia supradicta ibidem confirmavit, & ejus auctoritatem praestitit. Sfrondus de S. Alexandro, Lanfranchus de Monacha, Joannes de Defenzano, Ottobonus de Amberzaco, Albertus Guafconis, Theutaldus de Tertio, Joannes de Petringo, Rogerius de Muzo, Albertus de Latio, Scotus de Lazaronus, Greppus Suardi, Albertonius Zoffo, Oddulirius de Squaravacce, Maginfredus de Latio, Lanfrancus Guafconis, Giraldus filius Alberti Guafconis, Federicus Colleonis, Gualbertus Braganiole, Sanzaminus de Zoffo, & Valtascutus ibi testes fuerunt: Postea vero de mense Januarii proximo sequente scilicet quadam die Jovis, qui fuit XV. Kalendas Februarii in Lobia Canonicorum Ecclesiae S. Alexandri Dominus Bucho praedictae Ecclesiae Sancti Vincentii Canonicus, & Dom. Pincis, & Albericus Advocatus jam dictae Ecclesiae Sancti Alexandri supradicta omnia firmaverunt, & firma, & rata habuerunt praesentibus ibi testibus Ardilione de Lorano, Zanello Ottesfusa, & Alberto Scarpa.

Confirmatio. Clement. PP.

Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum &c. Amen. EGO CLEMENS Catholicae Ecclesiae Episcopus subscripsi.

- Ego Albinus Albanensis Episcopus subscripsi. Ego Octavianus Ostien., & Vellitren. Episcopus subscripsi. Ego Joannes Presb. Cardinalis Tit. S. Marci subscripsi. Ego Pandolphus Basilicae XII. Apostolorum Presb. Card. subscripsi. Ego Petrus Presb. Cardinalis Tit. S. Ceciliae subscripsi. Ego Petrus Presb. Card. S. Petri ad Vincula Tit. S. Eudoxiae subscripsi. Ego Jordanus S. Pudentianae Tit. Pastoris Presb. Card. subscripsi. Ego Joannes Tit. S. Clementis Card. Tuscan. Episcopus subscripsi. Ego Joannes Felix Presb. Card. Tit. S. Susanna subscripsi. Ego Jacobus S. Mariae in Cosmedin Diaconus Card. subscripsi. Ego Gratianus Sanctorum Cosmae, & Damiani Diac. Card. subscripsi. Ego Goffredus S. Mariae in Via lata Diac. Card. subscripsi. Ego Gregorius S. Mariae in Porticu Diac. Card. subscripsi. Ego Bernardus S. Mariae Novae Diaconus Card. subscripsi. Ego Gregorius S. Mariae in Aquiro Diac. Card. subscripsi.

Datum Laterani per manum Moyssi S.R.E. Sub Diaconi vicem agentis Cancellarii IX. Kalendas Julii Indictione VIII. Incarnationis Dominicae MCXC. Pontificatus vero Domini Clementis Papae III. Anno Tertio.

Dat. die 23. Junii An. Domini 1190. Pont. An. III.

XVI.

Canonizatio Sancti Malachiae Hiberniae Episcopi.

Clemens Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis universis Abbatibus ad Cisterciense Capitulum convenientibus salutem, & Apostolicam benedictionem.

Ex Archiv. Vatis.

Ideo Sacrosanctam Romanam Ecclesiam Redemptor Noster Caput omnium Fidelium esse voluit, & Magistrum, ut ad ejus dispositionem, & nutum divina gratia preeunte, quae ubique a Fidelibus gerenda sunt ordinentur, & errata in melius corrigantur, & ad ejus consilium in ambiguis recurratur, & quod ipsa statuerit, nemini quantumcumque de suis meritis gloriatur, liceat immutare, ne si forte promiscua daretur vniuersalis licentia quaecumque sibi secundum voluntatem propriam occurrerint perpetrandi, confusa libertas, cum secundum voluntatem Personarum vota dissentiant in aliorum, aliquando scandalum sine iusti discretionem libraminis commendanda supprimeret, & minus digna laudibus indebitis celebraret. Inde siquidem fuit quod dilectus filius Noster Jordanus Sanctae Pudentianae Tituli Pastoris Presbyter Cardinalis ad preces quorundam vestrum Vitam Sancti cuiusdam Viri nomine Malachiae, qui apud Claravallam in Domino requiescit a Beato Bernardo Primo Claravallensi Abbate conscriptam, & Miracula, quae Dominus ob ipsius merita declaranda per

Proeminum.

Hujus Sancti Vita a S. Bernardo conscripta.

per ipsum dignatus est operari cum multorum, vestri Ordinis testimonio Nobis devote presentare curavit, ut auctoritate Apostolica, quid de ipsius meritis sentire deberet Ecclesia, publice, deberemus omnibus declarare. Visus ergo tantorum Virorum testimonio vita etiam ipsius, & Miraculis diligenter inspectis, precibus etiam, & testimonio ipsius Cardinalis, & dilecti filii Abbatis Casemarii, aliorumque quamplurium, quibus fidem omnimodam adhibendam credebamus, inducti, dictum Sanctum Virum Malachiam in Sanctorum Cathalogo de communi Fratrum nostrorum consilio duximus adscribendum, & per ipsius merita Redemptoris suffragia cum reliquorum Sanctorum interventionibus a Christi fidelibus statuimus postulanda. Volumus igitur, ut eam sibi reverentiam, quae Sanctis debetur, universus Ordo vester, & alii fideles de licentia Sedis Apostolicae devote exhibeant, & in Sanctorum numero secure conscribant.

Datum Laterani secundo Nonas Julii Pontificatus Nostri Anno Tertio.

Sanctorum Alio adscribitur.

Dat. die 6. Julii Anno Domini 1190. Pont. An. III.

XVII.

Responsio ad Consultationes Episcopi Saguntini.

Clemens &c. Saguntino Episcopo.

Ex Appendice Ad Concilium Lateran. III. Concil. 11. 13. col. 637.

Causa scripta Decretalis.

Pervenit ad nos, quod in Episcopatu tuo saepe contingat, quod a Laico enormis, & intolerabilis injuria Clerico multis adstantibus, & videntibus inferatur, vel plebs praesente in Ecclesia, eam Diabolice fraudis insinu accidit horribiliter humano perfundi sanguine, & ob hoc injuriantes in causam tracti negant se tantum facinus commisisse, & cum laelus illatam sibi injuriam eorum testimonio, qui praesentes extiterunt, & viderunt probate desideret, ipsimet, licet veritatem cognoverint, contemunt veritati testimonio perhibere. Sicque fit, quod Ecclesiastica justitia deperit, & ordo Clericalis vilescit. Accidit etiam quod cum plures frequenter in Clericos temere violentas manus injiciant, ad Sedem Apostolicam plurimis nequeunt obstaculis laborare, & quia super his tua nos Fraternitas duxit consulendos tuae consultationi taliter respondemus: quod hi, qui de rebus Ecclesiasticis nolunt testimonium perhibere, si alias veritas nequiverit elici ad id sunt per Ecclesiasticam Censuram compellendi. Si vero Clerici passi injuriam, veritatem forte aliorum testimonio nequiverint comprobare, licet juxta rigorem Canonum unius testimonio non sit standum; tamen juxta consuetudinem Romanae Ecclesiae propter reverentiam Clericalis Ordinis, ipsorum juramento finem volumus adhiberi. Illos autem, qui valetudine praepediti pro absolutioe beneficio ad Sedem Apostolicam nequeunt laborare, recepto ab eis sicut moris est juramento poteris absolvere: ita quod sanitati pristinae restituti Apostolico se conspectui representent. Sexui vero Foemineo, & Pueris, ac Senibus super hoc satis te credimus posse libere dispensare. Ecclesiis insuper quae sanguinis, vel Seminis sunt effusione pollute, Civitatis Clericis convocatis cum Processione, & Aquae be-

In causis Ecclesiasticis testis censuris compellendi.

Et Clerici injuriam passi testimonio standum.

Ecclesia poluta quomodo emundanda.

nedicta aspersione, prout in Ordinario habetur adscriptum, poteris emundare. De his etiam, quae Clericis non enormem, sed modicam, vel levem injuriam irrogaverint, Tuae Fraternitatis arbitrio duximus relinquendum.

COELESTINUS III.

PAPA CLXXV.

AN. AER. C. C. MCXCL.

Hyacinthus Diaconus Cardinalis Sanctae Mariae in Cosmedin, natione Romanus, electus in Romanum Pontificem die 30. Martii anno 1191., & die 14. sequentis Aprilis consecratus, Coelestinus hujus nominis III. est appellatus. Sedit in Pontificatu annos VI. menses IX. dies IX. (a), imperantibus in Oriente Isaacio Angelo mox Alexio Angelo, in Occidente vero Henrico V. Imperatoribus. Obiit siquidem die 8. Janua-

F 2

(a) Inklusis quindecim, qui defluerant ab electione ad Consecrationem, diebus, emortuali vero exclusis juxta Pagium Junioem. Baronius vero hoc intermedium tempus juxta morem antiquorum Pontificum excludit, & Coelestinum annos VI. menses IX. minus diebus duobus assignat.

Bull. Rom. Tom. III.